

Шупарська Катерина

Студентка ОС «Магістр» спеціальності
071 "Облік і оподаткування"

Борковська Валентина

канд. екон. наук, доцент кафедри обліку, оподаткування та
технологій електронного бізнесу
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРВИННОГО ОБЛІКУ ПЕРЕРОБКИ ПТИЦІ

Форми первинних документів різні та залежать від виду господарських операцій, які в них відображаються, але водночас є досить багато і спільного, що зумовлює певну систему в їх складанні та оформленні. Кожний бухгалтерський документ має вагоме економічне та юридичне значення, а всі господарські процеси мають бути ретельно відображені з урахуванням особливостей виробництва та переробки сировини.

Доприкладу, факти падежу птиці на підприємстві засвідчують у Акті на вибуття поточних біологічних активів тваринництва (забій, прирізка, падіж) (сільгоспблік, ф. № ПБАСГ-6) [2]. В Акті зазначають характеристику птиці, причини її вибуття, спосіб ліквідації та вказують придатність отриманих продуктів (в їжу, на годівлю худобі, підлягає знищенню тощо).

Акт на вибуття поточних біологічних активів тваринництва (сільгоспблік, ф. № ПБАСГ-6) застосовують для обліку птиці у разі її падежу, вимушеної прирізки, а також забою птиці усіх облікових груп [3]. На кожний випадок забою птиці, вимушеної прирізки, падежу чи загибелі від стихійного лиха або з інших причин комісія, призначена керівником підприємства, складає Акт на вибуття поточних біологічних активів тваринництва (забій, прирізка та падіж) (сільгоспблік, ф. № ПБАСГ-6). В Акті мають бути докладно вказані: група тварин чи вид птиці за інвентарними номерами та породою, стать, вік тварин, вгодованість, причина та діагноз чи обставини вибуття тварин і птиці, а також

можливе використання продукції (в їжу, на годівлю худобі, підлягає знищенню тощо).

Акт складає в день вибуття (забою, падежу тощо) комісія, до якої входить зоотехнік, ветеринарний лікар, завідувач пташника та особа, за якою була закріплена птиця. Після оформлення Акт передають керівнику підприємства на розгляд і затвердження підрозділу [2].

На нашу думку, крім існуючих реквізитів у документі необхідно ввести графи «Падіж у межах норми», «Падіж понад норми». При розрахунку нормативу падежу птиці доцільно звернути увагу на відсоток збереження, який прямо залежить від кросів птиці та її віку.

Крім наведеного Акта використовують документи, які засвідчують обставини, що спричинили загибель птиці, зокрема:

- акт про направлення птиці на вимушений забій;
- висновок ветеринарного лікаря про причини загибелі (падежу) птиці, протокол (акт) патолого-анатомічного розтину трупа птиці;
- наказ (розпорядження) керівника підприємства, судове рішення про стягнення з працівника суми втрат від падежу птиці; копія обвинувального вироку суду щодо особи, якій пред'явлено цивільний позов про відшкодування вартості загиблої птиці, в разі притягнення її до кримінальної відповідальності;
- страховий акт (аварійний сертифікат), складений страховиком або уповноваженою ним особою (аварійним комісаром), у разі загибелі (втрати), вимушеного забою (знищення) застрахованої птиці;
- документи уповноважених державних органів, що підтверджують факт стихійного лиха (довідка метеорологічної чи сейсмологічної служби, органу місцевого самоврядування про стихійне лихо);
- акт органу пожежного нагляду про пожежу та її наслідки;
- документи про відправлення біологічних відходів на ветеринарний санутильзавод, завод для утилізації, акти захоронення трупів птиці та інших біомас у діючих біотермічних ямах, акти про термічне знешкодження (спалення) туш загиблої птиці тощо.

Крім зазначених вище документів для обліку падежу птиці на підприємстві існують також затверджені форми ветеринарної звітності, які складаються на основі документів обліку. Ветеринарні установи ведуть облік хворої та загиблої птиці, а також видають органам страхування висновки щодо причин захворювання, вимушеного забою, загиблої або знищеної птиці.

Загибель (падіж) птиці оформлюється офіційно затвердженим Актом на вибуття поточних біологічних активів за ф. №ПБАСГ-6. Наявність інших додаткових документів обумовлюється обставинами, що спричинили загибель птиці.

Після затвердження керівником підприємства наведених документів записи про вибуття птиці (зокрема, внаслідок падежу) щодня роблять у Книзі обліку руху тварин і птиці на фермі (сільгоспоблік, ф. № ПБАСГ-12). Наприкінці місяця завідувач ферми або зоотехнік усі документи щодо падежу птиці разом зі Звітом про рух тварин і птиці на фермі (сільгоспоблік, ф. № ПБАСГ-13) передає до бухгалтерії господарства.

Спеціалізовані птахівничі підприємства та птахофабрики замість Книги обліку руху тварин і птиці використовують Картку обліку руху дорослої птиці (для спеціалізованих господарств) (сільгоспоблік, ф. № ПБАСГ-16) та Картку обліку руху молодняку птиці (для спеціалізованих господарств) (сільгоспоблік, ф. № ПБАСГ-17). Підсумкові показники з таких документів використовують для заповнення Звіту про рух тварин і птиці на фермі (сільгоспоблік, ф. № ПБАСГ-13), в якому відображають наявність птиці на початок і кінець звітного періоду їх надходження і вибуття (зокрема, падіж) за кількістю голів і живою масою, передаються до бухгалтерії для подальшого опрацювання в установлені строки. Отже, документальне оформлення падежу птиці на фермі залежить від спеціалізації підприємства, що вирощує птицю.

Список використаних джерел

1. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджені наказом Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001 р. №132 URL: <http://www.uazakon.com/big/text1528/pg1.htm>. (дата звернення : 15.10.2019).
2. Методичні рекомендації про порядок заповнення спеціалізованих форм річного звіту сільськогосподарськими підприємствами, затвердженим наказом Міністерства аграрної політики України від 08.11.2000 р. № 221 URL: http://www.uazakon.com/documents/date_c8/pg_gbnesx/index.htm. (дата звернення : 15.10.2019).
3. Методичні рекомендації щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з обліку довгострокових та поточних біологічних активів: наказ Міністерства аграрної політики України від 21.02.2008 р. №73. URL: http://uazakon.com/documents/date_cj/pg_gbwfxa/index.htm. (дата звернення : 15.10.2019).
4. Стендер С.В. Облік і контроль витрат рослинництва на матеріалах Хмельницької області : монографія. Кам'янець-Подільський : видавець ПП Зволейко Д.Г., 2012. 235 с.